

Szerkesztőiroda:
Nagybecskerek Zápolya-
utca 1., hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1., hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁI

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 28 K
Félévre — — — 14 K
Negyedévre — — 7 K
Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz föl.
Azonkívül az összes hir-
::: detési irodák. :::

Megjelenik vasár- és
ünnepnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybecskerek, 1916.

XLV. évfolyam, 294. szám.

Szombat, december 23.

LEGUJABB.

— Saját tudósítónk cenzurázott távirati jelentéssel. —

***

Béke és háború között.

***

Wilson elnök jegyzéke. — További előnyomulás Dobrudzsában. — Czernin gróf külügyminiszter.

Wilson elnök jegyzéke.

Budapest, dec. 23. Rotterdamból sűrűn jönnek: A Daily News jelenti:

Wilson az összes semlegesek helyesléssel cselekedett, amikor a hadviselőknél elküldte a jegyzéket, amelyben javasolta, hogy a hadviselő hatalmak ismertessék meg békefeltételeiket s ezzel egyengessék az utat a békekonzferenciához. A semlegesek kormányai fölkérték Amerikát, hogy mindanyik helyett beszéljen.

Budapest, dec. 23. Newyorkból sűrűn jönnek:

Azok, akik Németországgal rokonszenveznek, ujjonganak Wilson jegyzékén, amelyet Bernsdorf gróf amerikai német nagykövét sikerének tartanak. Az angol amerikai lapok egyrésze Wilson lépését korainak tartja, mások szerint Wilson lépése arra indíthatja az európai hadviselő államokat, hogy feltételeiket közöljék.

Budapest, dec. 23. Rotterdamból sűrűn jönnek:

Az angol lapoknak Amerikából érkezett jelentései kénytelenek elismerni az akció jelentőségét s örvendetes hatását.

A legharciasabb lapnak a Times-nek washingtoni tudósítója jelenti, hogy minden élesszemű megfigyelő csalódnék, ha nem venné észre, hogy Wilson lépését a konzervatív körök kivételével általános örömmel üdvözölték. Ezen lépés megfelelő az amerikaiak emberies törekvéseinek, hogy a vérontásnak véget vessenek. Az amerikaiak félnek attól is, hogy bonyodalomba keveredhetnek, ha a háború tovább tart. Döntő meggyőződésük, hogy Németország, ha békeajánlata komoly volt, nem hagyhatja válasz nélkül Lloyd George azon kérdését, amely a további fölvilágosításokra vonatkozott. Hiszik, hogy Wilson jegyzéke

erélyesebb mozgalmat fog indítani a célból, hogy a felek békefeltételeiket megismertessék.

Budapest, dec. 23. Hágából jelentik:

Semleges diplomáciai körökben úgy tudják, hogy az ántántnak egy-két napon belül megjelenő válasza a központi hatalmak jegyzékére nem lesz kategorikusan elutasító. Az ántánt — e körök véleménye szerint — ha nem is tartja a központi hatalmak jegyzékét béketárgyalásra alkalmasnak, válaszában utalni fog arra, hogy Németország közelebbi propozícióit várja. A semleges diplomácia meg van arról győződve, hogy a béketárgyalások lehetőségének utja az ántánt válaszával nem lesz végleg elzárva.

Budapest, dec. 23. Bécsből sűrűn jönnek:

Wilsonnak a békefeltételek megismerésére irányuló akciója, amint az első órák hangulataiból meg lehet itélni, bécsi és berlini diplomáciai körökben nem tett kedvezőtlen benyomást. Az illetékes tényezők felfogása azt árulja el, hogyha Wilson akciója teljesen független is a központi hatalmak békeajánlatától, alkalmas arra, hogy egy lépéssel közelebb hozza a béketárgyalások megkezdésének lehetőségét.

Beavatott helyeken tudni vélik, hogy XV. Benedek pápa maga is hasonló indítvány megtételének tervével foglalkozott.

További előnyomulás Dobrudzsában. — A bolgár vezérkar jelentése.

Budapest, dec. 23. Szófiából sűrűn jönnek: A bolgár vezérkar jelenti e hó 22-ikén:

Macedóniában semmi különös.

Dobrudzsában az ellenséget elkeseredett harc után a Babadag—Basköj—

Tuerkeaca vonalon visszavetettük. A szövetséges csapatok ezer főnyi foglyot s három gépfegyvert zsákmányoltak.

A bolgár miniszterelnök Budapesten.

Budapest, dec. 23. Bécsből sűrűn jönnek:

Radoszlavov bolgár miniszterelnök tegnap Berlinből ideérkezett. A miniszterelnök este Budapestre utazott.

Goluchowszky gróf Svájcban.

Budapest, dec. 23. Bernből sűrűn jönnek:

Gróf Goluchowszky Agenor, a monarchia volt külügyminisztere ideérkezett. Utazásának célját nem tudják.

Poincaré a haditanács elnöke.

Budapest, dec. 23. Stockholmból sűrűn jönnek:

A Matin jelenti, hogy Poincaré a szűkebb francia haditanács elnökségét elvállalta. Állítólag Briand és Lyautey kivánták ezt, mert a haditanácskozásnak így nagyobb tekintélyt és sikert biztosíthatnak.

Változás a közös miniszteriumokban.

Budapest, dec. 23. A Budapesti Közlöny mai száma királyi kéziratokat közöl, amelyek szerint a király Burián báró külügyminisztert és Hohenlohe herceg közös pénzügyminisztert állásaiktól saját kérelmükre fölmentti és Burián bárót közös pénzügyminiszterré, Czernin Ottokár gróf volt bukaresti követünket pedig külügyminiszterré kinevezte.

Budapest, dec. 23. Bécsből sűrűn jönnek:

Czernin gróf, az új külügyminiszter ma délelőtt tette le az esküt a király kezébe. Az eskütételnél Burián közös pénzügyminiszter működött közre.

Utána Burián báró mint új közös pénzügyminiszter tette le az esküt, amelynel viszont Czernin gróf aszisztált.

Legfőbb ideje.

— dec. 23.

Most már nem szabad senkinek tovább késlekednie, hanem megtakarított pénzét mindenkinek be kell sorozni a haza szolgálataiba azáltal, hogy hadikölcsönt jegyez. Az ötödik hadikölcsön jegyzési határideje nemsokára véget ér és a nemzet remélve várja a nagyszerű eredményt, mely méltóan kell hogy sorakozzék hősi fiainak diadalaihoz.

Világok harcában erőpróbát állunk most ki s ebben az a nemzet lesz győztes, amely a sokszor lekicsinyelt ősi erények legnagyobb fokát képes felmutatni. Lelkes áldozatkészség és önfeláldozás, kitartás a küzdelemben csüggedés nélkül, törhetetlen, becsületes akarat és a győzelemben vetett szilárd meggyőződés, ezek azok a kipróbált erények, amelyek a diadalt biztosítják. A hadikölcsön sikere is ezekben az erényekben gyökerezik s nő fel a magyarság dicsőségére.

Az ötödik hadikölcsön jegyzési időszaka — bátran mondhatjuk, hogy eseményekben, — gyászos, örömbeli és diadalittas eseményekben — tulságosan gazdag volt. S a közelmúlt történelmi nagyságú tényei közül is kimagaslott emberszeretünk csodás ünnepe: békeajánlatunk az ellenséges hatalmakhoz. Bármilyen következmények is ezután, a további oktalan véraldozat azok fejére száll, akik nem fogadják el a becsületes, békülékeny jobbnak férfias szorítását. Mi készek vagyunk bármely pillanatban megszüntetni a dúló fergeteg romboló munkáját, de épp úgy készen állunk arra is, hogy tovább védelmezzük becsületünket a biztos, végső diadalig. Készen vagyunk a harcerekén és idehaza is, felkészülve egyformán a győzelem kivívására harcú és békés eszközökkel.

Itt a legfőbb ideje annak, hogy mindenki kivegye részét a nagy küzdelemből s ha másként nem lehet, — akkor a tőkéje segítségével. Aki elmaradt eddig a hadikölcsön-jegyzők lelkes derék csapatából, az most még eleget tehet kötelességének. Minden jegyzés — legyen az a legkisebb összeg is — biztos záloga a győzelemnek.

A kis jegyzések a források, melyek a nagy és legnagyobb jegyzések folyóiba ömlenek és egyesülnek abba a tengerben, amelynek árja Békeország partjait mossa, mert a becsületes küzdelem célja mindig a lehető legtartósabb béke megteremtése, — már pedig a hadikölcsön ennek a megvalósításán van hivatva munkálkodni.

Siessen mindenki, itt az ideje, legfőbb ideje.

A végleges diadal csak annak a nemzetnek homlokát övezheti, amelyik a gazdasági erőfeszítés terén is emberül helyt áll!

A kjsemberek az előző hadikölcsönökre összesen két milliárdot meghaladó összeget jegyeztek és eldöntötték mind a négy pénzügyi próbatételünk nagy sikerét. Ne higgye tehát senki, hogy az ötven száz koronás jegyzése mitsem érő a milliók tengerében!

HIREK.

A harmadik háborus karácsony.

— Hármass ünnepe. —

Nagybecskerek, dec. 23.

Immár harmadszor köszönt ránk a karácsony vérbeborulva, ádáz pusztító csatatűzben, mikor a milliónyi puskák ropogása, ágyuk, gránátok pokoli döngése és süvöltése tulharsogja a karácsonyi angyalok szózatát . . .

. . . — És békesség a földön a jóakaratu embereknek.

Ugy látszik nagyon kevés a földön a jóakaratu ember, hogy már harmadik esztendeje nem halljuk ezt a menyei szózatot s elvakultan ordítva öldössük egymást.

Három napot foglal le az idén karácsony ünnepe, mert karácsony estéje vasárnapra esik. A holnapi estén azonban még szomorúan fognak lobogni a gyertyák s nem tudnak keresztülvilágítani a harcok sötétségén a békesség ragyogásával.

Vagy talán most már mégis fölcsondunk a vérgőz retentő mámorából az emberek.

A karácsonyfák szépséges zöld lombjait, mintha már lengetné, körülcsugná a béke szellője. Ha ma még vérben állanak is a karácsonyfák, talán valójában megszületik alatta újból a megváltó: a béke.

Az egyházi, a templomok a szokásos kegyelettel fognak áldozni a megváltó születése emlékének.

A róm. kath. plébánia templomban hétfőn délelőtt tíz órakor ünnepi nagy mise lesz s az istentisztelet alatt az egyházi énekkar a 12. gyalogezred zenekarának közreműködése mellett Kempter Károly: Pastoral miséjét, Offertoriumra pedig Güttler I. Op. 36-ját adja elő. Az orgonát Weninger Irénke játssza.

Ugyancsak karácsony ünnepén, hétfőn d. e. fél 12 órakor a piaristák templomában is lesz ünnepi istentisztelet, amely alatt Schindtmann Sándor zenetanár tanítványai két négyes-szólamot, (D. Bortnianszky: „Gebet“-jét és „Gloria in excelsis“) Schindelmann Sándor pedig I. Oslasio: „Ein Traum“-ját (Adagio religioso) és Bach „Air“-ját (D-dur Suite) fogják hegedűn játszani. Az orgona kíséretet Weninger Irénke fogja ellátni.

A nagybecskereki református templomban karácsony első és másodnapján d. e. 10 órai kezdettel úri szent vacsora osztással egybekötött istentisztelet lesz.

— **Hivatalos jelentések december hó 22-ikéről.** A miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentéseket kaptuk a harc-téri eseményekről:

Hőfer jelentései:

Keleti harc-tér:

Mackensen vezértábornagy hadserege: Nem volt jelentős esemény.

József főherceg vezérezredes hadsereg-arcvonala: A Trótusul-völgy két oldalán sikertelen ellenséges vállalkozások.

Lipót bajor herceg vezértábornagy hadseregarcvonala: Német csapatok két ellenséges álláson keresztül Zwyzynig törtek előre és zsákmánnyal és foglyokkal tértek vissza.

Olasz és délkeleti harc-tér:

Nem volt lényeges esemény.

A német nagyfőhadiszállás jelentései:

Nyugati harc-tér:

A tengerpart közelében a Somme területén és a Maas keleti partján a tüzérségi tevékenység a délutáni órákban fokozódott. Az Izer mellett elfogtunk egy belga őrséget.

Keleti harc-tér:

Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonala: A Duna mentén és a Stohod mellett az orosz tüzérségi tűz hosszabb időn át tartott. Két ellenséges század előretörését Rigától délkeletre visszavertük. Zalocsetől északnyugatra német támadó csoportok behatoltak az oroszok két elől levő állásába és Zwyzyn faluba és négy aknavető szétrobbantása után harmincnégy fogollyal és két géppuskával tértek vissza.

József főherceg vezérezredes arcvonala: Az ellenség éjszakai támadása a Csüremer mellett a Trótusul-völgytől északra meghiusult.

Mackensen vezértábornagy hadserege: Nagyoláhországban a helyzet nem változott. A dobudzsai hadsereg előrehalad és kilencszáz orosz elfogott.

Macedón arcvonala:

A Struma mellett járőr csatározások. — Ludendorff.

— **Uj tb. főügyészek.** Torontál vármegye főispánja dr. Cocron Miklós ügyvéd nagyszentmiklósi lakost és dr. Varró Ignác ügyvéd nagyikikindai lakost tiszteletbeli megyei főügyészszé kinevezte.

— **Városi közgyűlés.** Nagybecskerek város képviselőtestülete december hó 28-ikán, csütörtökön délután 5 órakor a volt esküdt-széki teremben rendes közgyűlést tart.

— **Köszönet.** Dr. Dellimanics Lajosné 20 kor., Jankó Agostonné és Franz J. L. 10—10 K adományozott az árvaház karácsonyfájára, amiért hálás köszönetet mond az árvaházgyűlet elnöksége.

— **Adomány.** Oldal István a vöröskeresztnek és árvaháznak 12—12 koronát, Wehner Józsefné a Szociális Missziótársulatnak 20 koronát adományozott lapuk útján.

— **Jegyzés a hadikölcsönre.** Ifj. gróf Har-noncourt Felix a helybeli pénzügyintézetnél egymillió koronát jegyzett az ötödik magyar hadikölcsönre.

— **A 18—24 éves népfőkelők összeírása.** A városi katonai ügyosztály felhívja az 1892—1898. évig bezárólag született Nagybecskerekben tartózkodó összes népfőkelésre kötelezettek, a fölmentetteket is, hogy december hó 27-ikén a városi főjegyzői hivatalban összeírásra okvetlenül jelenkezzenek. A jelentkezőknek az összeírásához megkötött kell vinni a náluk levő igazolmány lapot is.

— **Torontáli ügyek a kereskedelmi és iparkamarában.** Teresvárról írják: A temesvári kereskedelmi és iparkamara tegnapelőtt teljes ülést tartott, amelyen több torontáli ügygel is foglalkozott. Az ülésen Torontál megyéből megjelentek: Braun Armin nagybecskereki és Bogdán Marko és Kutséra Metór nagyikikindai tagok. Az elnöki jelentés előadja, hogy a hadbavonult kereskedelmi alkalmazottak hozzátartozói közül Temes, Torontál és Krassó-Szörény vármegyék területén eddig 1400, utóbb pedig 3400 egyént segélyezett a kamara.

Szól ezután a jelentés a telefonforgalom bővebbítéséről, amelyről ezeket mondja: A távbeszélőnek magánosok által való használatát a Románia ellen megindult operáció kezdetével megtiltották. Ebbe az állapotba kénytelen volt az üzleti forgalom belenyugodni, mert súlyos hadászati érdek követelte meg az intézkedést. Tudomásunkra jutott azonban, hogy Arad városa engedélyt nyert a telefonnak a magánforgalomban is való használatára.

Telefon 330.

VÁROSI MOZI A VÁROSI SZÍNHÁZBAN.

Telefon 330.

Vasárnap, 1916. évi december hó 24-én négy előadás, délután 3, 5, 7 és este 9 órakor, mindenkor rendes helyárrakkal.

A m i l i m á r i.

Elsőrangú eredeti vigjáték 3 felvonásban. A főszerepben Dorrit Weixler.

A senki fia. Nagyhatású dráma 3 felvonásban. Nordisk művészek játéka.**Uj háborus képek.**

Ennek alapján nyomban felterjesztést intéztünk, melyben hasonló engedélyre Temesvár városa, Temes- és Torontálmegye részére is kértünk. Felterjesztésünkben rámutattunk különösen Torontálmegyét illetően arra, hogy a hadszíntérről távolabb esik és közlekedési viszonyai rosszak. Reméljük, hogy a kereskedelemügyi miniszter ur a kamara jogos kérését rövidesen teljesíteni fogja.

A miniszter a kamarának ebben az esztendőben is 700 koronát bocsátott rendelkezésére, hogy ebből a kamara területén hét olyan kereskedelmi és ipari alkalmazott jutalmaztassék meg 100—100 koronával, aki huzamos időn keresztül hűséggel állandóan egy munkaadónál volt. A kamara által hirdetett pályázatra tizenhárom folyamodó jelentkezett s a kamara Torontálmegyéből Saljó Mártont, aki harminc éve dolgozik a Bence Antal és Fia nagybecskereki butorgyárban és Pünk Nándort jutalmazta, aki Kertész Albinné nagybecskereki csipkeszítőnél tizennyolc év óta áll alkalmazásban.

A jelentés következő része Nagyikinda és Versec városok kövezetssabályzatával foglalkozik.

Fontosságára való tekintettel teljesülésben szoktuk tárgyalni a kövezetvámügyeket. A legutolsó teljes ülés óta Nagyikinda és Versec város kövezetvám-sabályzata tárgyában kellett a kamarának nyilatkoznia. A véleményt kérő hatóság mindkét ügyet sürgősnek jelezte, miért is nyilatkozatunkat a teljes ülés bevárása nélkül és annak utólagos hozzájárulása reményében elnökségi uton tettük meg. Nagyikinda város a kövezetvám tárgyát képező uthalozatát bővíteni kívánja, az ehhez szükséges költségeket csak kövezetvám díjteleinek felemelésével tudja csak fedezni. Mivel a tervbevetett emelés oly lényegtelen, hogy az a forgalom nézőpontjából nem kifogásolható és a város felemelt díjtelei sem lesznek magasabbak a hasonló forgalmu városok tarifáinál, mivel továbbá a városnak a felemelésre vonatkozó határozatát senki sem felebbezte meg, sőt a kamarának általunk külön is megkérdezett tagjai a jóváhagyást kifejezetten is ajánlották, az elnökség a városi határozatnak megfelelő véleményt adott.

A kamara végül elhatározta, hogy új levelezőtárogatuk Grosz Géza nagybecskereki bankigazgatóját és Graff Jánost, a Pancsovai Népbank igazgatóját, Csorbá Dezső helyettes államvasuti igazgatót hívja meg.

A hadikölcsön. A Torontálvármegyei Központi Hitelszövetkezetnél az eddigi jegyzéseken kívül a következő újabb jegyzések történtek: Szauer Árpád 10.000 kor. Jakus Mihály 6000 kor. Dazsdi József 5000 kor. Müller Mihályné 4000 kor. Karbunacz Péter 3000 kor. Fünk Borbála és Péter 2800 kor. Forray Péter, Milyev Zsiva, Theisz Károly, Bódcher Dezső, Hainl Nándor 200—2000 kor. Szüts István Törökbecse 1700 kor. Ripp Albert, Vodenicsar Radiszlav 1500—1500 kor. Kocsis Mihály 1400 kor. Blazsin Branko 1200 kor. Daity Czvetva, Todorov Milán, Vragvics Imre, Sztanejev Nevenka, Liszatz Ilonka, Gruics Zsiva, Dudás Jolán 1000—1000 kor. Szelgrad György 800 kor. Pesti Verona, Angyelkov Mita, Springer Antal 700—700 kor. Relyin Dusan, Janicsak Márton 600—600 kor. Glaser Mihály, Hollinger Katalin, Schwab Albert, Kováts Margit, N. N. 500—500 kor. Raczkov Persza, Gyurakov Gacza, Czvetity Bozsidar, Pollák András Horváth István, Eraki Szeva 400—400 kor. Hieber Hugó 300 kor. Martinov Ilija, Czvetkov Pera, Leichinger József, Schwab Sándor, Mayer Bernát 200—200 és 8 lakos 100—100 koronát.

A jótékony nőegylet óvodájának karácsonyfa-ünnepélye. Kedves és megható ünnepély folyt le csütörtökön délután nagy közönség jelenlétében a jótékony nőegylet óvodahelyiségében. Szegény gyermekeket ajándékoztak meg karácsonyfa-val, amely alatt nemes szívű hölgyek adományai voltak elhelyezve. A kis óvodások az adományok kiosztása előtt elszavalták és eljátszották megfelelő jelmezekben a karácsonyi alkalmi játékokat. Az apróságok kedves és szép előadásáért li etze

Ada óvónőt illeti elismerés. Az ünnepélyt a nőegylet alelnöknője, dr. Mihálovits Ödönné vezette. Dr. Dellimanics Lajosné, Bielek Antalné, Dukesz Martonné, Feletár Nándorné, Lovieser Mihályné, Marton Andorné közreműködésével.

A karácsonyi ünnepélyhez adományokkal a következő hölgyek járultak hozzá: Dr. Dellimanics Lajosné, Jankó Agostonné, Steinitzer Gézané, Dr. Mangold Samuné, Dr. Pollák Gyözőné, Dr. Perisics Zoltáné, Marton Andorné, Zolkievics Leoné, Beller Istvánné, Perisicsné Mangold Irén, Filkovic Pálné, Freund Samuné, Dr. Dukész Józsefné, Franz I. L. né, Kokits Jánosné, Demkó Pálné, Demkó Vidorné, Beno Tivadarné, Haupt Béláné, Müller Józsefné, Jemrics Istvánné, Mencer Lipótné, Popovics Peci Szilárdné, Bielek Antalné, Solymossy Lajosné, Stassik Ferencné, Bogcha Pálné, Dr. Vinczevidy Ernőné, Dr. Mihálovits Ödönné, akiknek ezuton mond halás köszönetet a jótékony nőegylet elnöksége.

Karácsonyi szünet a közig. tanfolyamon. A nagybecskereki községi közigazgatási tanfolyamon az előadásokat a tegnapi nappal fejezték be. A karácsonyi szünetidőre, amely január 2-ig tart.

Magyar név. A m. kir. belügyminiszter megengedte, hogy kiskoru Kohm Sándor, Ferenc és László csantavéri illetőségű nagybecskereki lakosok családi neveiket Kovács névre átváltoztathassák.

Az orvosi díjak felemelése. A torontálvármegyei orvosgyógyászati elhatározta, hogy az orvosi látogatási díjakat, amelyeket 1916-ban 30%-al emelt, most újabb 20 százalékkal emeli. Az egyesület egyben kéri a közönséget, hogy a fekvő betegeket lehetőleg ne este, hanem délelőtt jelentsék be.

A Városi Mozi karácsonya. A Városi Mozi a karácsonyi ünnepek alatt gazdag és érdekes műsort nyújt a közönségnek. Holnap vasárnap a „Mil mári” című pompás vígjátékot adja elő az azóta elhunyt kedves moziprimadonna Dorrit Weixler-rel a főszerepben. Hétfőn és kedden „Imádkozik a király” című nagyhatalmú történelmi film kerül színre. A slágerszámok mellett persze a kisérő műsor is minden nap igen érdekes és változatos.

A Városi Mozi legközelebbi szenzációja „Az utolsó szerep” című nagystilusu művész film lesz, amely egyike a legkiválóbb filmdráma-knak. A dráma főszerepét Bernd Aldor, a híres drámai színész játssza.

Tűz a vásártéren. Tegnap este tíz óra tájban Meleghy Géza kárpitos mester és koresmáros vásártéri házában a konyha mellé épített husfűstölő ajtója kigyuladt. A tűz olyan hamar terjedt, hogy csakhamar lángbaborult a ház teteje is. A tűzoltóság gyorsan a tűznél termett s erős munka után sikerült a tüzet eloltania. A ház tetőjének nagyrésze azonban leégett s így a kár nem elhanyagolható.

Sebesültek karácsonya. A Hölgyek Mária Kongregációjának tagjai elhatározták, hogy az idei karácsony estején is megvendégelik a helybeli kórházakban lévő sebesülteket. Az uralkodó drágaság miatt ezt az idén csak a legszerényebb módon tehetik. Valamennyien felajánlottak 1—1 kg. lisztből készült kalácsot vagy mákospatkót. Nevezettek felkértek ezuton is a hölgyeket s háziasszonyokat, támogassák e mozgalmat kegyes ilyenm adományokkal, melyeket a helybeli zárdába e hét szombatján szíveskedjenek vinni, ahonnan szétosztják a különböző kórházakba.

Az Esti Ujság új korszaka. A budapesti napisajtónak ismét jelentékeny szenzációja van: az Esti Ujság december 6-tól kezdve pontban déli 12 órakor jelenik meg a főváros utcáin. A megjelenési időnek ezzel a változásával egyidejűleg az „Esti Ujság” óriási apparátussal szervezte át eddigi szerkesztőségét és adminisztrációját, úgy, hogy terjedelem és tartalom tekintetében a legnagyobb reggeli és esti lapokkal ogja felvenni a versenyt. Az „Esti Ujság” volt egyidőben az első és egyetlen kolportáztlap Budapesten és előkelő hangjával, kiváló és iránytmutató szerkesztési módszerével, nagyszerű hírszolgálatával és politikai súlyával kvalitás tekintetében is legfőbb dísz volt a magyar ujságírodalomnak. Ez a korszak tér vissza most a laphoz, amikor ezer és ezer rikkancs kiáltja belé nevét a főváros déli forgatagába és a lapkihordók százai viszik szét minden irányba, hogy legke-

sőbbben fél egykor már minden előfizető déli asztalá is ott legyen. A lap kiállítása külön szenzáció. Eredeti beosztásával, egyéni és szellemes typográfiájával, nagyszerű áttekinthetőségével Földes Imre pompás rovateľ-rajzaival és magával az új lapfejjel a hazai ujságnyomatás fejlődésének egy újabb, nagyszerű etappejára mutatja. A lap régi bevált ujságírógárdáján kívül — az újabb munkatársak között ott találjuk Karinthy Frigyes, aki a színházi kritikákat írja, Kosztolányi Dezsőt, aki színes cikkeivel gazdagítja a lapot és a magyar irodalom több jelesét. Az Esti Ujság pontban délkor az első vonatokkal elhagyja a fővárost és minden más sajtóorgánumot megelőzve, elsőnek érkezik is a vidékre. A lap kiadóhivatala sulyt helyez arra, hogy a vidéki közönség megismerkedjék az Esti Ujság új korszakával és egy hétig ingyen küldi mindenkinek a lapot, aki ilyen kérelemmel hozzáfordul. Az Esti Ujság szerkesztősége és kiadóhivatala Budapestben, V., Kálmán-utca 15. sz. alatt van.

A katonai cigányzenekar hangversenye. A 12. gyalogezred cigányzenekara december 25. és 26-án este 8 órától 12 óráig a Kaszinó vendéglőben a tisztikar és ezek hozzátartozói részére hangversenyt tart.

A tulságos érzékenység, melylyel a torok hideg levegővel szemben viseltetik, csak hiányos vérkeringés következménye. A toroknak ugynevezett edzése a hideg befolyásai ellen abból áll, hogy lehetővé tesszük a vérnek a torok összes szerveibe fokozottabb mértékben való eljutását. Ezt az edzést elérhetjük az üdítő és erősítő Feller-féle „Elsafluiddal való külső bedörzsölések és toroköblítések által. — Ennek a fájdalomcsillapító és nyálkaoldó házi-szernek alkalmazásában a legjobb védelmet leljük a torok különböző hüléses megbetegedései ellen. Békéarak: Az Elsafluidből 12 üveget bérmentve bárhová 6 koronáért küld Feller V. Jenő gyógyszerész, Stubica Centrale 125. sz. (Zágrábmegye). Hüléses bajoknál kedvező befolyással jár az anyagcsere fokozása, gyorsítása. Aki tehát székrekedésben és dugulásban szenved, használja az enyhe hatású Feller-féle hashajtó Rebarbara „Elsapilulákat”. — Ezekből 6 doboz bérmentve 4 kor. 40 fillér és célszerű mindkét kitűnő házi-szerre meghozatni, hogy szükség esetén kéznél legyenek. Hozzácsomagolva rendelhető a Feller-féle mentholveessző migrén ellen 1 koronáért és a mindig megbizható tyukszemirtó „Elsa” védjegyű Feller-féle „turista-tapas” 1 vagy 2 koronáért, ezeknek gvakran nagy hasznát vehetjük. (s)

Az anyakönyvi hivatalból. A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban a lefolyt héten a következő bejelentések történtek:

Házasságok: Damschitz Péter rk. szobafestő és Balogh Paulina rk. — Rankov László rk. kereskedő és Laub Janka rk. —

Születések: Nesztorov Sarolta gk. napsz., fiu. — Popov Szvetozár gk. földm., fiu. — Rozsali Menyhért rk. mozdonyvezető, fiu. — Allár Frigyes rk. kerekgyártó, fiu. — Ninkov Lyubomir gk. napsz., leány.

Halálozások: Perin Szaniszló gk. 60 éves halász, gyomorrák. — Kiss Katalin rk. 18 éves, szervi szívbaj. — Stecher Anna rk. 2 éves, tüdővész. — Özv. Ferencsny Jánosné rk. 71 éves, tüdőgyulladás. — Schlosser Ferenc rk. 59 éves ács, tüdőleg. dag. — Pogány Tibor 4 éves, agyhártyalob. — Juhász Katalin rk. 19 éves cseléd, vörheny. — Radovanesev Sebő gk. 68 éves földm., szívbaj. — Erdelyán Ignácné gk. 57 éves, gyomorrák. — Merschorf Mihály rk. 48 éves napsz., szívbaj. — Tajti László rk. 1 hónapos, tüdőlob. — Hoffmann Ferenc rk. 2 éves, gyermekaszály. — Merschorf Jakab rk. 76 éves városi szegény, aggkor. — Genzinger Jakab rk. 56 éves földm. tüdőlegdag. — Mukusán Simon gk. 66 éves földm. szívbaj. — Szávay János rk. 59 éves nyug. megyei hajdu, szervi szívbaj. — Balázs Amália rk. 2 éves, tüdővész.

Kérelem. A nagybecskereki vöröskereszt nyugvóállomásán átvonuló beteg és sebesült katonák karácsonyi ünnepé-

lyéhez felkérem a nagyérdemű közönséget némi cigaretta, szivar, cukorka, sütemény és kalács adakozására. Kérem a nemes adományokat folyó évi december hó 24-én déli 12 óráig hozzám a megyeházára juttatni. Bakalovich Plato, a vöröskereszt nyugvóállomás gondnoka.

— A Triesti általános biztosító társulat (Assicurazioni Generali) az V. hadikölcsönökre ismét 23.000.000 koronát jegyzett és pedig 8.000.000 koronát a magyarra és 15.000.000 koronát az osztrák hadikölcsönre. Ezzel a jegyzéssel a Generali összes jegyzései 77.500.000 koronát értek el, mely összegből 27.500.000 korona esik Magyarországra és 50.000.000 Ausztriára, mi megfelel annak az aránynak, amely szerint a Generalinak odaát Ausztriában tényleg kétszer oly nagy üzlete van, mint hazánkban. A Generali leányintézetei saját számlájukra az eddigi magyar hadikölcsönökre külön összesen 22.000.000 koronát jegyeztek.

Nagyszerűen bevált a karotéren küsdöknél és általában mindenkinél mint legjobb

fájdalomcsillapító bedörzsölés

meghülés, rheuma, köszvény, influenza, tork-, mell- és hátfájás stb. esetében

Dr. Richter-féle

Horgony-Liniment. capitel compos.

Horgony-Pain-Expeller pótléka.

Üvege K. 1.40, 1.60, 2.00.

Kapható gyógyszerárakban vagy közvetlenül az „Arany oroszlános” című Dr. Richter-féle gyógyszerárakban, Prága I, Elisabethstr. 5.

Naponkénti szétvétel.

A nagybecskereki Missiótársulat gyermekvédelmi tevékenysége.

Beszámoló a nagybecskereki napközi otthonról és a szünidei gyermek kitelepítéséről

Nagybecskerek, dec. 23.

Közöltük már, hogy a nagybecskereki katolikus hölgyek Missió-Társulata tegnapi közgyűlésén számolt be a társulat két rendkívül értékes és áldásos intézményéről, a nagybecskereki napközi otthonról és a stajerlaci szünidei gyermekkitelepítéséről.

Most adjuk itt a társulat nagyérdemű lelkes elnöknőjének, Jankó Ágostonné alispánénak jelentéseit a két intézményről:

A napközi otthon.

Az egyesület folyó évi június hónapban tartott közgyűlésének elhatározása alapján Nagybecskereken napközi otthont létesítettünk, mely július 1-én kezdte meg működését.

A helybeli apáca zárda főnöknője szíves volt e célra a zárdaiskola tornatermét rendelkezésre bocsátani és elvállalta azt is, hogy a gyermekek ebédjét az intézet konyhájában ekészítsék.

A napközi otthon vezetését Funk Paula állami óvónő vállalta magára.

A gondozás nemcsak abból állott, hogy amíg szülei munkában voltak, — itt a gyermekek felügyelet alatt állottak, — hanem valóságos testi és lelki ápolásban részesültek, mert Paula kisasszony ha szükség volt rá, rendben meg is mosdatta és meg is fésülte a gyermekeket és akként foglalkoztatta őket, hogy változatos szórakozás mellett, hasznos ismereteket is szereztek, rendet, illendőséget és jó magaviseletet tanultak.

E napközi otthon létesítésének közvetlen célja az volt, hogy a szegényebb munkásosztályhoz tartozó anyák gond nélkül vállalhassanak aratási és cséplési munkát és ne akadályozza őket abban az az aggodalom, hogy 2—7 éves gyermekeiket, akiket magukkal nem vihettek, ki fogja az alatt gondozni.

A gyakorlatban azonban ez az ideiglenes gyermekörzés komolyabb jelentőségű gyermekvédő tevékenységgé alakult az által, hogy a napközi otthonban a gyerme-

kek naponként 4-szer rendszeres és bőséges ételmezést is kaptak és amellől óvodai nevelésben részesültek, ami által az intézmény a szegényebb munkásosztály gyermekeinek valóságos nevelő és üdülőhelyévé vált, ahonnan a gyermekek 6 hét múlva egészen kigömbölyödve, egészségesebben, vidámabban és élénkebben kerültek ismét vissza szülei gondozása alá.

Bizonyos, hogy nemcsak a gyermekek fizikai és lelki fejlődésére volt közvetlen haszonnal az az idő, amelyet a napközi otthonban töltöttek, hanem a szülőkre is meg lesz annak az erkölcsi hatása, akiket a társadalom meleg érdeklődése és a gyermekek figyelmes gondozása kétségtelenül arra fog ösztönözni, hogy ők maguk is jobban becsüeljék meg gyermekeiket és otthon is állandóan lelkiismeretes gondozásban és lehető jó és helyes ételmezésben részesítsék azokat.

A napközi otthonba fel volt véve 56 gyermek; még többen is jelentkeztek, de már többet felvenni nem bírtunk, mert csak 50-re rendezkedtünk be és többnek már nem bírtunk tejet szerezni; azt pedig nem akartuk kockáztatni, hogy a később jelentkezők miatt a már bennlevők hátrányba kerüljenek. Több gyermekre pedig azért nem rendezkedtünk be, mert azt hittük, hogy a külső városrészekben levő óvodákban a város is fog napközi otthonokat felállítani.

A gyermekek a napközi otthonban reggel tejet, 10 órákor lekváros kenyeret, délben leves és főzeléket, hetenként kétszer hussal, — ozsonnára rendszeren gyümölcsöt, este pedig tejet és kenyeret kaptak.

A szülők a gyermekek ellátásáért, — kivéve a teljesen szegényeket, — naponként 20 fillért fizettek, úgy hogy az egyesületnek 871 K 50 fillér kiadása volt a napközi otthonra.

Igen nagy segítségünkre volt gróf Csekonics Endre uradalmának azon jóakaratu szolgáltatás-készsége, hogy az aggasztó nagy tejhiány mellett is talált módot arra, hogy a napközi otthonnak nagyobb mennyiségű tejet juttasson, még pedig kedvezményes áron. Örömmel tapasztaltuk, hogy a közönség ezen gyermekvédelmi vállalkozásunkat is lelkesen pártfogásába vette, ami serkentésül és buzdítással szolgál arra, hogy ezen akciókat fokozatosan fejlesszük.

Hogy mily irányban fejlesszük, illetve, hogyan folytassuk ezen gyermekvédelmi tevékenységünket, erre nézve annak idején külön javaslatot fogok tenni, — addig is jelzem azonban, hogy az volna célszerű, ha a téli hónapokra az óvodák mellett konyhákat állítanánk, ahonnan a szegény gyermekek ebédet kaphatnának.

Jelentésem befejezéseül még különösen fel kell említenem, hogy Funk Paula óvónő a gyermekek gondozását 6 héten át a legnagyobb odaadással díjtalanul végezte; — valóban a legnagyobb elismerésre méltó azon emberbaráti önzetlensége, hogy nyári szünidejét, ahelyett, hogy pihenésre használta volna, a napközi otthon vezetésével járó fáradságos munkának áldozta.

Hálásan kell megemlékezni a Missasszonyunkról nevezett iskolanővérek zárdafőnöknőjének áldozatkészségéről is, aki a napközi otthonnak helyiséget adott és a főzés gondjainak elvállalásán felül a főle megszokott buzgósággal és szeretettel támogatta a napközi otthonnak ellátásával járó minden tevékenységet.

A szünidei gyermekkitelepítés.

Az egyesület folyó évi közgyűlése a napközi otthon létesítésével egyidejűleg határozta el azt is, hogy 40 vérszegény és gyenge szervezetű gyermeket a nyári szünidőre Stajerlakra telepít ki, hogy ott a friss hegyi levegőn sok mozgás és bőséges táplálkozás mellett megerősödjének.

A kitelepítendő gyermekek, akik a jelentkezők közül gondos és lelkiismeretes orvosi vizsgálat alapján lettek kiválasztva, Melczer Róza állami óvónő és Kiss Mária állami tanítónő vezetése alatt 2 gondozónóval és egy szakácsnővel július 15-én indultak el Stajerlakra.

A kereskedelemügyi magyar királyi miniszter az utazásra kedvezményes vasúti jegyeket engedélyezett, a Máv. temes-

vári üzletvezetősége pedig egy közvetlen kocsit bocsátott rendelkezésükre, mely a gyermekeket átszállás nélkül vitte Nagybecskerekétől Oravicáig és ugyanugy hozta őket vissza.

A gyermekeknek és podgyászuknak az anninai állomástól Stajerlakig való fuvarozását az Osz. Magyar szab. államvasutak uradalmának stajerlaci erdőhivatala uradalmi fogatokkal mérsékelt fuvardíjjal végeztette.

Az elhelyezés a stajerlaci állami iskola nagy, tágas és modern épületében történt, amelyet Krassó-Szörény vármegye tanfelügyelője készséggel bocsátott rendelkezésre.

Hogy a kitelepítés a kezdet szokásos nehézsége és a háborús állapottal járó ételmezési és közlekedési hátrányok mellett is lehetségessé vált, — azt leginkább Stajerlak község hatóságai és intelligenciája készséggel támogatásának köszönhetjük.

Ugyanis Gedeon Ferenc községi főjegyző a szükséges ágyakat a közönség körében gyűjtötte össze; — Horváth Lajosné az állami iskola igazgatónője amellől, hogy saját konyháját átengedte, gondos háziasszonyi figyelmességgel támogatta a gyermektelep vezetőit nehéz munkájukban és valóságos meleg anyai szeretettel vett részt a gyermekek gondozásában.

Dr. Guhr bányorvos szintén igen nagy szolgálatokat teljesített, mert rendkívül nagy elfoglaltsága mellett is készségesen elvállalta a gyermekek egészségügyi felügyeletét és esetleges gyógykezelését.

A nyaralótelep igazgatósága pedig azzal támogatta a gyermekek üdülését, hogy azoknak hidegvíz gyógyintézetében ingyen fürdőt engedélyezett.

A gyermekek üdülése a magaslati friss levegőn való tartózkodásból, játékból, az erdőben és réteken való sétából állott. A mellett még oktatásban is részesültek, amely azonban szakértő pedagógusok által gondosan szerkesztett terv szerint, olyan mérvben és modorban történt, hogy az szinte szórakozás számba ment. A legfőbb gondot a gyermekek rendszeres és bőséges táplálására fordítottuk, mert a tiszta és éltető magaslati levegő mellett, ez a leglényegesebb kelléke a testi megerősödésnek.

A gyermekek 32 napot, tehát majdnem 5 hetet töltöttek ezen kedves és bájos helyen és amint az eredmény igazolja, a nyaralás nagyon javukra vált, mert az orvosilag kiválógatott gyenge és vérszegény gyermekek viruló színben, testben megyarapodva és megedzve vidám életkedvben, — tehát olyan állapotban kerültek haza, — hogy az itthoni éghajlat kedvezőtlenebb viszonyait és az iskolai munkát testi fejlődésükre való hátrány nélkül fogják elviselhetni.

Az egyesület tehát megelégedéssel állapíthatja meg, hogy a beteges és vérszegény gyermekek kitelepítésére irányuló kísérlete a háborús viszonyok által okozott igen súlyos nehézségek mellett is minden tekintetben sikerült.

Az anvagi akadályokon szinte gondviselésszerűleg emelte át az egyesületet a közönség nagylelkűsége és segítő készsége, mert mintha csak valamely titkos parancsként jutott volna az emberek lelkébe a jövőendő nemzedék gondozásának hazafias feladata, egyetlen hírlapi felszólításra szinte vetélkedtek benne, hogy az egyesület gyermekvédelmi akcióját támogassák. Csakis így vált lehetővé, hogy a nyomasztó drágaság mellett is képes volt az egyesület a gyermekeket minden tekintetben bőségesen és kifogástalanul ellátni, sőt az adakozásokból még jelentékeny fölöslege is maradt, melylyl a jövő munkára alaposabban rákészülhet.

A szünidei gyermektelep költségei 2290 kor. 07 fillért tettek ki, egy gyermek napi ételmezése tehát 1.35 koronába került, amit az egyesület gyermekvédelmi céljaira befolyt adományokból — mely a mai napig 8361 kor. 09 fillért tesz ki — kellett fedeznünk.

Ezen adományokból fedeztük még a Nagybecskereken felállított napközi gyermekotthon számadásában mutatkozott 871 korona 50 fillér hiányt is — és ezek után még mindig maradt 6942 korona 52 fillér

rünk az egyesület gyermekvédelmi alapjának növelésére.

Az ily módon megnövekedett alap abba a kedvező helyzetbe juttatja az egyesületet, hogy a gyermekvédelem terén a jövőben nagyobb tevékenységet fejthesen ki.

A közönség meleg érdeklődése és adakozó készsége igazán a legszebb kilátásokat nyitja meg a jövőre és erősen hisszük, hogy a jövő évben már e város határain túl terjedő munkássággal és lényegesen nagyobb eredménnyel szolgálhatjuk a gyámoltásra szorult szegény gyermekek érdekeit.

A gyermekvédő liga torontálmegyei fiókja volt az első, mely készségesen ragadta meg az alkalmat, hogy a gyermekvédelem gyakorlati céljait megvalósítani segítsen és tőke vagyonának egész évi kamatait bocsátotta rendelkezésünkre. Ugyancsak sietett a helybeli Patronázs egyesület és az Iskola Gyermekebarát Egyesület is hozzájárulni gyermekvédelmi akciónk költségeihez.

Magáévá tette az ügyet a Torontálmegyei Magyar Közművelődési Egyesület is, mert az iskolás gyermekek testi megerősítésében a nemzeti kultúra védelmét látván, önként ajánlotta fel anyagi hozzájárulását a szünidei gyermekelep költségeihez.

Használó jóindulatot tapasztaltunk a hatóságoknál is ügyünk iránt, kivált a főszolgabírók és jegyzők körében, de különösen lelkes buzgóságot fejtett ki Nagybecskerek város rendőrkapitánya, aki igen tekintélyes összegeket gyűjtött az egyesület gyermekvédelmi céljaira. Igen helyes és gyakorlatias módon támogatta a kitelepítés ügyét az alibunári főszolgabíró, aki a bőségben élő parasztnál élelmiszereket gyűjtött és ezután nagy mennyiségű tojást és turót juttatott az üdülő gyermekek konyhájára.

Ezen siker által felbuzdítva és azt tapasztalva, hogy ugy az egyesületek, valamint a testületek, hatóságok és a közönség mily szívesen támogatják a jövő nemzedék, a gyermekek védelmének ügyét, egyesületünk most már a kezdet nehézségein túlesve és a gyakorlati tapasztalatokon okulva, bátrabban és még buzgóbban lát majd hozzá ahoz a munkához, mely a szegényebb néposztály gyermekeinek egészségügyi védelmét, szélesebb alapokon szervezni tervezi.

A szerencsés kezdet sikere fölötti örömmel egyenlő mértékben tölti el szívünket a hála azok iránt, akik e szép eredményt bármi módon elősegíteni igyekeztek és akik támogatásukkal megkönnyítették nekünk a tevékenységet azon a működési téren, amelyen szociális munkánkat a jelenlegi viszonyok között a legsikeresebben és a nemzet jövőjére való legközvetlenebb hatással érvényesíthetjük.

Különös elismeréssel és köszönettel tartozunk azonban Melzer Róza állami óvónőnek és Kiss Mária állami tanítónőnek, akik teljesed díjtalanul és esupán ideális emberszeretettel a munkának legnehezebb részére vállalkoztak és a kitelepítés gazdasági és pedagógiai teendőit oly avatottsággal, szakértelemmel és odaadó buzgósággal látták el, hogy a gyakorlati sikernek bizonyára igen nagy részét nekik kell tulajdonítanunk.

A hadikövénny a front mögötti polgárok becsületlevele. Mielőbb váltsuk magunkhoz mindnyájan.

A hadikölcsön: nemzeti kölcsön, amelynek igazi sikere mindnyájunk részvételén fordul meg!

Még csak néhány napig jegyezhetünk a hadikölcsönre. Jussanak eszünkbe hős katonáink, akiknek oltalmazó karja védi békés otthonunkat.

A hadikölcsön sikere felér egy döntő győzelemmel és közelebb visz az óhajtott békéhez. Tehetségéhez képest járuljon tehát hozzá mindenki a nemzet ötödik pénzügyi diadalához!

Nem áldozat, hanem a legbiztosabb és leggyümölcsözőbb tőkeelhelyezés a hadikölcsönre való jegyzés.

Semmivel sem szolgálhatjuk jobban a fényes hadi sikereink alapján megindított békemozgalmat, mint azzal, ha konokul tovább háboruskodni akaró ellenségeinkkel szemben az ötödik hadikölcsön páratlan sikerével törhetetlen erőnköről és rendületlen kitartásra való készségünkről újra kétségtelen bizonyágot szolgáltatunk

Hős katonáink az ellenünk törő hit-szegő Románia teljes leveretését hozzák Felsőkirályunknak koronázási ajándékkul, mi polgárok tegyük örökké emlékeztetésre a király és nemzet összefordításának eme magasztos ünnepét ötödik gazdasági erőfeszítésünknek minden előzőt elhomályosító nagy sikerével!

Jótállás a biztos eredményért.

Reitter Oszkár

nagybecskereki ny. főkapitány és fajbaromfi-tenyésztőnek egyszerű találmánya a **"PATKÁNY"** patkányirtó-szer, (nem mérge) mely emberre és háziállatokra nem ártalmas és főül minden más **dobozára 3 K** irószerrel, mely elegendő körülbelül 80 patkány kiirtásához. Minden dobozhoz használati utasítás van mellékelve. — Ismertető prospektust, melyben le van írva, hogy különféle nagyságu gazdaságokban hány adag használandó, kérésre ingyen küld a **PATKÁNY** gyár nagybecskereki egyszemélyi elárusítója Berényi Bódog.

Eladó motortricikli.

Egy ló erős, oldalkosárral felszerelt Puch-rendszerű teljesen üzemképes motor oicsón eladó. Megtekinthető és esetleg átvehető

Herman testvérek nagybecskereki motorjavító műhelyében.

Ház eladó

NAGYBECSKEREKEN, ötszobás nyitakással.

Ugyanott elkötözés folytán eladó néhány műtárgy, eredeti festmény, híres mesterek metszetei s képes folyóiratokból álló könyvtár is. :: ::
— Közlebbit a kiadóhivatalban. —

1267—x.15

A világháború

minden mozzanatáról

**bő,
eredeti,
megbízható,
kimerítő**

értésülésekkel, térképekkel, magyarázatokkal szolgál az

AZ ÚJSÁG

olvasóinak.

POLITIKAI NAPILAP

1430—8.1

Előfizetési árak:
Egy hónapra K 3.30 Félévre . . . K 19.—
Negyedévre K 9.50 Egész évre . . . K 38.—

Megrendelő cím:

AZ ÚJSÁG KIADÓHIVATALA
Budapest, VII., Rakóczi-út 54. szám.

Diósadi Bodó János honvédszázados aktuális háborus művei:

A nemzetközi jogok a háboruban.

I. Szárazföldi háboru.

II. Tengeri háboru . . . . . 2.— K.

A kémkedés békében és háboruban 1.— K.

A franktirőr harc . . . . . 1.— K.

Montenegróiak a balkáni háboruban 1.80 K

A világháboru és a hadijog . . . . . 3.— K.

Megrendelhetők:

Minden nagyobb hazai könyvkereskedésben.

Főbizomános: Toldi Lajos könyvkereskedő, Budapest, II., Fő-utca 2. szám.

Ügynökök és ügynöknők

klk fényképnagyítással foglalkozni akarnak, napi 50—60 korona kereset mellett felvétetnek

Belgram János

fényképzési, fényképnagyítási és festészeti műtermében
Nagybecskerek, Váraljai-utca 12. szám

Földbirtokosoknak

63 évre 4.85% annuitással,

35 évre 7% annuitással,

(utóbbi 98% árfolyam mellett).

Nagybecskereki modern bérházakra

igen előnyös kamatozó kölcsönt, továbbá

köztisztviselők, nyugdíjasok és századosoktól felfelé katonatisztek részére

10—30 éves törlesztéses kölcsönö-

ket folyósítat a

„Budapesti Kölcsonközvetítő és Parcellázó

Részvénytársaság” Budapest, VIII. Kenyérmező u. 6 sz.

Telefon: „József 31—77”.

1411—83

Kereskedelmi utazók mintaböröndjeinek podgyászviteldij kedvezménye megszűnik.

A m. kir. Államvasutak Igazgatóságától vett értesítés szerint a m. kir. Államvasutak vonalain a korábbi hirdetés szerint az 1917. évi február hó 1-ével felemelt díjakkal érvényben levő új személy- és podgyászdijszabással a mintaböröndökre engedélyezett kedvezményes díjak hatályon kívül helyeztetnek s az említett naptól fogva a mintaböröndök csakis a rendes podgyász szállítási díjak fizetése mellett lesznek szállíthatók.

Budapest, 1916. december hó 9-én.

A kereskedelmi főosztály:

Darvay udvari tanácsos, igazgató.

3737—1916. szám.

Hirdetmény.

Padé község tulajdonát képező 680 hold legelő, 2 hold faiskola, lakás és melléképületekkel és a község tulajdonát képező tiszai komp vámszedési jog f. év dec. hó 28-án d. e. 10 órakor nyilvános árverés útján bérbe fog adni.

Az árverés ajánlattevőre nézve azonnal, a községre nézve a képviselőtestület jóváhagyásától feltételezetten fog jogerőre emelkedni.

Közelebbi feltételek a jegyzői irodában megtekinthetők.

Padé, 1916. december 18-án.

Müller Sándor
h. jegyző.

Radanov János
bíró.

4393—1916. szám.

Árverési hirdetmény.

Torontálszécsány község előljárósága közhírré teszi, hogy egy gazdátlan 4 éves vörös tehén, hóka, a község háza előtt 1916. évi december hó 30-án d. e. 9 órakor nyilvános árverésen azonnali készpénzfizetés ellenében el fog adni.

Torontálszécsány, 1916. évi dec. 20-án.

Községi előljáróság.

Basahid község előljáróságától.

Ujabb árverési hirdetmény.

Alulírott község előljárósága által közhírré tételük, hogy **Basahid község tulajdonát képező nagyvendéglő** 1917. év január hó 1-től 1920. év december hó 31-ig a legtöbbet ígérőnek nyilvános árverésen **f. évi december hó 28-án d. e. 9 órakor** bérbe fog adni; az árverési feltételek a jegyzői irodában bármikor megtekinthetők.

Kikiáltási ár: 1450 korona.

Óvadékképen 300 korona az árverés megkezdése előtt az árvelő által befizetendő lesz.

Kelt Basahidon, 1916. dec. 20-án.

Szavics jegyző.

PEZSGÓDUGÓT

használt, azonban nem töröttet, vesz bármily mennyiségben előzetes tudakozódás nélkül, utánvétellel, darabját 25 fillérért, használt, de jó állapotban lévő palackdugó kilóját 4 koronáért, új palackdugó kilóját 15 koronáért.

Robicsek Adolf
parafadugógyára

Budapest, Nefelejts-utca 15. sz.

1435-61

39074—1916. szám.

Torontálvármegye alispánjától.

Pályázati hirdetmény.

Nagykikinda rendezett tanácsu városnál megejtendő tisztújítás alkalmával választás útján betöltendő következő állásokra pályázatot hirdetek és pedig:

1. A VII. fizetési osztályba besorozott polgármesteri.
2. A VIII. fizetési osztályba besorozott 4 tanácsnoki és 1 főszámvevői.
3. A IX. fizetési osztályba besorozott 1 alkapitányi, 1 ügyész, 1 mérnöki, 1 pénztárnoki.
4. A X. fizetési osztályba besorozott 1 levéltárnoki, 2 alszámvevői, 1 II. pénztárnoki, 1 ellenőri, 1 kataszteri nyilvántartói.
5. a XI. fizetési osztályba besorozott 1 közgyámi, 1 számtiszti, 5 adótiszti.

6. Kormányhatóságilag jóváhagyott képviselőtestületi határozattal kizárólag a rendőrségi államségely terhére s folyósításának idejére szervezett

a) IX. fizetési osztályba besorozott 1 alkapitányi.

b) a XI. fizetési osztályba besorozott 1 II. oszt. rendőrfogalmazói, 1 számtiszti, 1 őrnöki és

7. Évi 400 korona fizetéssel javadalmazott 2 szülésznői állásra.

Az 1—6 alatti állásokat illetőleg az 1883. évi I. t.-cikkben, a 7. alatti állásokat illetőleg pedig az 1908. évi XXXVIII. t.-cikkben előírt minősítés igazolandó.

A jelen pályázati hirdetményben megjelölt állásokat az idő szerint betöltő tisztviselőknek és alkalmazottaknak, amennyiben ugyanarra az állásra pályáznának, minősítésüket külön igazolni nem kell, a hadbavonultak pedig olyanoknak fognak tekinteni, mintha az általuk betöltött állásokra szabályszerűen pályáztak volna.

A megválasztandó pénztárnok, II. pénztárnok és ellenőr évi fizetésének kétszeres összege erejéig, a főszámvevő, a két alszámvevő és a számtiszt (rendőrségi államségely terhére tervezett számtiszti állásra megválasztó ide nem tartozik) pedig egy évi fizetése erejéig biztosítékot adni köteles.

Az óvadék letételéhez kötött állásoknál nyilatkozat melléklendő a kérvényhez, amelyben az illető magát kötelezi, hogy megválasztása esetén az előírt óvadéket a választás napjától számított 8 nap alatt leteszi. A kérvényben igazolandó az óvadék letételére vonatkozó képesség is.

Felhívom a pályázókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám 1917. évi január hó 10. napjáig bezárólag nyújtsák be.

Nagybecskerek, 1916. évi december hó 15-én.

Jankó s. k. alispán.

Házhoz

szállítja hétről-hétre az egész ország területén kínáló vállalkozási és kereseti alkalmakat

VÁLLALKOZÁS

400

tudósító az ország minden városában és nagyközségében. :- :-

KÖZGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS VÁLLALKOZÁSI HETILAP

NÉLKÜLÖZHETLEN:

Bankoknak, takarékpénztáraknak, kaszinóknak, építési és más vállalkozóknak, gyárosoknak, mérnököknek, nagykereskedőknek, szállítóknak, gazdáknak, bérloknak, hatóságoknak, városok és nagyközségek előljáróságainak.

Előfizetési ára:
Egész évre 20 K, félévre 10 K,
negyedévre 5 K.

Megjelenik minden szombat.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, Teréz-körcut 12. sz.
Telefon 80-21.